

T.C.

ANKARA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/540

KARAR NO : 2024/1540

DAVACI : MEHMET KASAR

VEKİLİ : AV. VEDAT DENİZ TURĞUT (e-tebligat)

DAVALI : TİCARET BAKANLIĞI (e-tebligat)

VEKİLİ : AV. OYA ACUN

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından, "Hatay ilinde yaşanan deprem felaketi sonucunda vefat, göç, barınma sorunu, sağlık ve benzeri nedenlerle yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin yanında çalıştırılacak yeterli gümrük müşavir yardımcısı bulunmaması halinde, söz konusu ilde yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerince verilen hizmetlerin gereği gibi yürütülmesinin sağlanması amacıyla, Bölge Müdürlüğünden izin alınması kaydıyla yetkilendirilen gümrük müşavirlerinin yanında çalışan gümrük müşavir yardımcılarının tarafından yapılması gereken iş ve işlemlerin 31/07/2023 tarihine kadar stajyerler tarafından da yapılabilmesinin uygun görülmesine" ilişkin 06/03/2023 tarih ve 83342698 sayılı Bakanlık Makam Olur'u işleminin, hukuka aykırı olduğu, yetkilendirilmiş gümrük müşavirinin yanında gümrük müşavir yardımcısının çalışabileceği, stajyerlere kesinlikle sorumluluk ve yükümlülük verilemeyeceği, stajyerlerin gümrük idarelerinde iş takibi yapamayacağının Gümrük Kanunu'nun 226.maddesi ile açıkça düzenlendiği, söz konusu düzenleme ile diğer gümrük müşavir yardımcılarının zarar göreceği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usul yönünden, davacının gümrük müşavir yardımcısı olarak görev yaptığı yerin veikemetgah adresinin Mersin ili olduğu, davaya konu işlemin ise Hatay ili sınırları içerisinde ve OHAL kapsamında kısıtlı bir süre uygulanmak üzere tesis edildiği, davacının ve diğer gümrük müşavir yardımcılarının söz konusu işlem kapsamında gümrük müşavir yardımcısı olarak kişisel menfaatlerinin ihlal edilmediği, ayrıca davacının gümrük müşavir yardımcısı unvanını aldığı tarihten bugüne kadar herhangi bir yetkilendirilmiş gümrük müşavirliği şirketinde çalışmadığı bu yönüyle de herhangi bir menfaat ihlali bulunmadığı, davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği, esas yönünden, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 10. maddesinin (c) fıkrası hükmü uyarınca deprem felaketi sonrasında yaşanan olağanüstü koşullar ve talepler dikkate alınarak duruma uygun tedbirler alındığı, depremden etkilenen 10 ilde olağanüstü hal ilan edildiği göz önüne alındığında, olağanüstü durumların olağanüstü tedbirler alınması gerektirdiği hususunun açık olduğu, söz konusu düzenlemenin sınırlı bir zaman dilimine ilişkin olup ilgili bölge müdürlüğünden izin alınması veyetkilendirilmiş gümrük müşaviri yanında çalıştırılacak yeterli sayıda gümrük müşavir yardımcısı bulunmaması şartına bağlandığı, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRKMİLLETİADINA

Karar veren Ankara 3. İdare Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek işin gereği görüşüldü:

Dava, davacı tarafından, "Hatay ilinde yaşanan deprem felaketi sonucunda vefat, göç, barınma sorunu, sağlık ve benzeri nedenlerle yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin yanında çalıştırılacak yeterli gümrük müşavir yardımcısı bulunmaması halinde, söz konusu ilde yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerince verilen hizmetlerin gereği gibi yürütülmesinin sağlanması amacıyla, Bölge

T.C.

ANKARA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/540

KARAR NO : 2024/1540

Müdürlüğünden izin alınması kaydıyla yetkilendirilen gümrük müşavirlerinin yanında çalışan gümrük müşavir yardımcılarının tarafından yapılması gereken iş ve işlemlerin 31/07/2023 tarihine kadar stajyerler tarafından da yapılabilmesinin uygun görülmesine" ilişkin 06/03/2023 tarih ve 83342698 sayılı Bakanlık Makam Olur'u işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarece, davacının dava açmakta menfaati bulunmadığı ileri sürülerek davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği belirtilmiş ise de, dava konusu işlemin içeriği ve davacının gümrük müşaviri yardımcısı olması hususları birlikte dikkate alındığında davacının işbu davayı açmakta menfaati bulunduğu değerlendirilerek davalı idarenin usul itirazı yerinde görülmemiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 119.maddesinde, "Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

Olağanüstü hal ilanı kararı, verildiği gün Resmî Gazetede yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hallerinde bu dört aylık süre aranmaz.

Olağanüstü hallerde vatandaşlar için getirilecek para, mal ve çalışma yükümlülükleri ile 15 inci maddedeki ilkeler doğrultusunda temel hak ve hürriyetlerin nasıl sınırlandırılacağı veya geçici olarak durdurulacağı, hangi hükümlerin uygulanacağı ve işlemlerin nasıl yürütüleceği kanunla düzenlenir.

Olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanı, olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda, 104 üncü maddenin onyedinci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen sınırlamalara tabi olmaksızın Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Kanun hükmündeki bu kararnameler Resmî Gazetede yayımlanır, aynı gün Meclis onayına sunulur.

Savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hâli hariç olmak üzere; olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülür ve karara bağlanır. Aksi halde olağanüstü hallerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kendiliğinden yürürlükten kalkar." hükmü yer almaktadır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 10.maddesinde, "...c) Müsteşarlık, gümrük mevzuatının doğru olarak uygulanması için gerekli gördüğü bütün önlemleri alır. Bu çerçevede, eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin gerekli gördüğü bir kısım tespit işlemlerinin, belirleyeceği niteliklere sahip gümrük müşavirleri eliyle yürütülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemeye yetkilidir..." hükmüne, **225.maddesinde**, "1. Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin faaliyetler, 5 inci madde hükümleri çerçevesinde, sahipleri ile bunların adına hareket edenler tarafından doğrudan temsil yoluyla veya gümrük müşavirleri tarafından dolaylı temsil yoluyla takip edilir ve sonuçlandırılır. Gerçek kişinin doğrudan temsil yoluyla iş takibi, geçerli vekaletnameye istinaden ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın ve özel kullanıma mahsus taşıt araçlarının gümrük işlemleri ile ilgili olarak mümkündür. Posta yolu ve hızlı kargo taşımacılığı kapsamında gelen ya da gönderilen, miktarı ve değeri Cumhurbaşkanınca belirlenecek eşyanın gümrükçe

T.C.

ANKARA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/540

KARAR NO : 2024/1540

onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması faaliyetlerinin takip edilip sonuçlandırılmasında, posta idaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketler dolaylı temsilci olarak yetkili kılınabilir.

2. Devlet, belediye, il özel idareleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin amir ve memurları, özel hukuk tüzel kişilerinin kendilerini temsile yetkili personeli, tüm gümrük işlemlerini doğrudan temsil yoluyla takip edebilirler. Özel hukuk tüzel kişilerinin doğrudan temsil yoluyla gümrük idarelerinde iş takibi yapacak personeli için 227 nci maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) dışındaki bentlerinde sayılan şartlar aranır..." hükmüne, **226.maddesinde**, "1. Gümrük müşavirleri her türlü gümrük işlemini takip ederek sonuçlandırabilirler.

2. Gümrük müşavir yardımcıları bir gümrük müşavirinin yanında çalışır ve onun adına gümrük idarelerinde iş takip edebilirler. Gümrük müşavir yardımcılarının gümrüklerde iş takibine ilişkin sınırlandırmalar yapmaya Gümrük Müsteşarlığı yetkilidir.

3. Stajyerler, gümrük idarelerinde iş takibi yapamaz.

4.Gümrük müşavir yardımcılarının ve stajyerlerin fiil ve hareketlerinden doğacak mali sorumluluk, yanında çalıştıkları gümrük müşavirine aittir." hükmüne yer verilmiştir.

07/10/2009 tarihli ve 27369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren **Gümrük Yönetmeliği'nin 575.maddesinde**, "(1) Yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri, yapmış oldukları tespit işlemleri ve bunlara ilişkin düzenlenen raporların ve onayladıkları EUR.1/EUR.MED ve A.TR dolaşım belgelerinin doğruluğundan sorumludur. Yaptıkları tespit işlemleri ve bunlara ilişkin raporların doğru olmaması halinde, tespit işleminin kapsamı ile sınırlı olmak üzere, ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan yükümlü ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludurlar.

(2) Yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri Bakanlıkça belirlenecek çalışma bölgelerinden birisini seçer ve bu bölge dışındaki gümrük idarelerinin denetimi altındaki antrepolarla tespit sözleşmesi yapamazlar.

(3)Yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri yanlarında gümrük müşavir yardımcısı ve stajyer çalıştırabilirler. **Stajyer, gümrük müşavir yardımcısı tarafından yapılması gereken iş ve işlemleri yapamaz.** Bu şekilde davrandığı tespit edilenlerin stajına son verilir ve bu kişiler bir daha yetkilendirilmiş gümrük müşaviri yanında çalıştırılmaz..." düzenlemesine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Doğu Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü'nün 17/02/2023 tarihli ve 82905609 sayılı yazısında, Bölge Müdürlükleri yetki alanında faaliyette bulunan yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri M.Y.,M.G. ve A.K.'dan alınan 17/02/2023 tarihli dilekçelerde, 06/02/2023 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle şirketleri bünyesinde çalışan personelden bir kısmının vefat ettiği, bazılarının da şehirden taşınması sebebiyle sorumlu oldukları antrepolarda çalıştırılacak personel bulmakta sıkıntı yaşadıkları, bu nedenle Gümrük Kanununun 227. maddesindeki şartları taşıyan stajyer personelin antrepolarda görevlendirilmelerine izin verilmesinin talep edildiğinden bahisle yaşanan deprem felaketi nedeniyle bu süreçte söz konusu talebin Bölge Müdürlüğüne de uygun mütalaa edildiğinin bildirildiği, söz konusu Bölge Müdürlüğü yazısından sonra Mersin Gümrük Müşavirleri Derneğinin 20/02/2023 tarihli ve 314 sayılı yazısında, bölgelerinde faaliyet gösteren yetkilendirilmiş gümrük müşavirliği firmalarında çalışan personelden bir kısmının vefat ettiği, bazılarının da şehir dışına taşınması sebebiyle antrepolarda çalıştırılacak personel bulmakta sıkıntı yaşandığı bildirilmesi üzerinden idarece yapılan incelemeler neticesinde, Hatay, Gaziantep ve Adana illerinde yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri tarafından tespit işlemlerinin gerçekleştirildiği ve Gaziantep ile Adana illerinde herhangi bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmadığı, Hatay ilinde, antrepolarda görevli yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri ve yanlarında çalışan personelce yürütülen iş ve işlemlerin aksamalara mahal verilmeden yürütülebilmesi amacıyla düzenleme yapılması ihtiyacı doğduğu

T.C.

ANKARA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/540

KARAR NO : 2024/1540

değerlendirilerek Bakanlık Makamınının 06/03/2023 tarihli 83342698 sayılı Onayı ile, Hatay ilinde yaşanan deprem felaketi sonucunda vefat, göç, barınma sorunu, sağlık ve benzeri nedenlerle yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin yanında çalıştırılacak yeterli gümrük müşavir yardımcısı bulunmaması halinde, söz konusu ilde yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerince verilen hizmetlerin gereği gibi yürütülmesinin sağlanması amacıyla, Orta Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğünden izin almak kaydıyla, yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin yanında çalışan gümrük müşavir yardımcıları tarafından yapılması gereken iş ve işlemlerin, 31/07/2023 tarihine kadar stajyerler tarafından da yapılabilmesinin uygun bulunması üzerine söz konusu Bakanlık işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri incelendiğinde, gümrük müşavir yardımcılarının yanında çalıştığı gümrük müşaviri adına gümrük idarelerinde iş takip edebileceği, gümrük müşavir yardımcılarının gümrüklerde iş takibine ilişkin sınırlandırmalar yapmaya Gümrük Müsteşarlığının yetkili olduğu, stajyerlerin, gümrük idarelerinde iş takibi ve gümrük müşavir yardımcısı tarafından yapılması gereken iş ve işlemleri yapamayacağı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, davalı idarece, Gümrük Kanununun 10.maddesi uyarınca, Bakanlığın gümrük mevzuatının doğru olarak uygulanması için gerekli gördüğü bütün önlemleri alma yetkisi bulunduğu ve deprem nedeniyle Hatay ilinde olağanüstü hal ilan edilmesi nedeniyle dava konusu işlemin tesis edildiği belirtilmekte ise de, davalı idarenin mevzuat hükümlerine aykırı olacak şekilde düzenleme yapamayacağı, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri incelendiğinde, stajyerlerin, gümrük idarelerinde iş takibi ve gümrük müşavir yardımcısı tarafından yapılması gereken iş ve işlemleri yapamayacağının açıkça düzenlendiği, Bakanlığın yetkisinin ise söz konusu mevzuat hükümlerinin doğru uygulanması ile sınırlı olduğu göz önüne alındığında, "*Hatay ilinde yaşanan deprem felaketi sonucunda vefat, göç, barınma sorunu, sağlık ve benzeri nedenlerle yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin yanında çalıştırılacak yeterli gümrük müşavir yardımcısı bulunmaması halinde, söz konusu ilde yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerince verilen hizmetlerin gereği gibi yürütülmesinin sağlanması amacıyla, Bölge Müdürlüğünden izin alınması kaydıyla yetkilendirilen gümrük müşavirlerinin yanında çalışan gümrük müşavir yardımcıları tarafından yapılması gereken iş ve işlemlerin 31/07/2023 tarihine kadar stajyerler tarafından da yapılabilmesinin uygun görülmesine*" ilişkin 06/03/2023 tarih ve 83342698 sayılı Bakanlık Makam Olur'u işleminde hukuka uygunluk görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 769,30-TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 18.000,00-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya verilmesine, artan posta avansının davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren **otuz (30) gün** içerisinde **Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf** yolu açık olmak üzere 09/10/2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan
SALİM CİVAN
38446

Üye
BAKİ BOYBAŞI
119817

Üye
ÖZDEM CEYLAN
251670

YARGILAMA GİDERLERİ _____ :

T.C.
ANKARA
3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/540

KARAR NO : 2024/1540

Başvurma Harcı :	179,90 TL
Karar Harcı :	179,90 TL
Y.D. Harcı :	296,40 TL
Vekalet Harcı :	25,60 TL
Posta Gideri :	87,50 TL
TOPLAM :	769,30 TL